

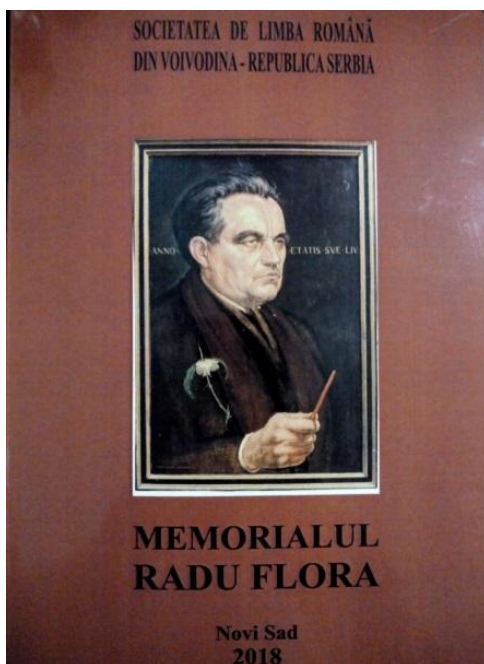
„Memorialul Radu Flora. Documente”, coord. Lucian Marina, Colecția „Documente”, Volumul 4, Novi Sad, Editura S.L.R., Novi Sad, 2018, 288 pag.

Virginia POPOVIĆ

Universitatea din Novi Sad

Facultatea de Filosofie

popovic.virdjinija@ff.uns.ac.rs

La Editura S.L.R. a Societății de Limba Română din Voivodina – Republica Serbia, a apărut volumul patru care cuprinde (selectiv) o parte din comunicările științifice prezentate la Simpozionul internațional „Memorialului Radu Flora – Documente. 4”. Publicația a fost pregătită în parteneriat cu Societatea „Bega” din Zrenianin, cu sprijinul financiar al Direcției pentru cultură a orașului Zrenianin și al Consiliului Național al Minorității Naționale Române din Serbia. Redactor -Șef și responsabil este Lucian Marina, președintele Societății de Limba și Literatura Română din Voivodina, iar redactor coordonator de volum este Dinicu Voin, președinte al Societății Românilor „Bega” din Zrenianin, pe când coordonator științific și referenți științifici sunt dr. Romanța Iovanovici, respectiv lect.univ.dr. Brândușa Juică și conf.univ.dr. Virginia Popović.

Cu ocazia marcării a jumătate de secol de activitate rodnică în procesul de păstrare a limbii materne și cultivarea limbii române literare în toate mediile de răspândire a culturii, inclusiv cercetarea limbii și a literaturii românilor de pe meleagurile noastre, Societatea de Limba Română din Voivodina a organizat o manifestare cultural-științifică internațională, „Memorialul Radu Flora”, conferință prin care se aduce omagiu renumitului om de știință și se continuă opera marelui lingvist român din Banatul sârbesc și care, anul acesta sărbătorește cea de-a 26 –a ediție.

Societatea de Limba Română din Voivodina organizează reuniunea științifică „Memorialul Radu Flora” cu scopul de a face cunoscute publicului unele recente cercetări în domeniul vieții cultural-științifice, întreprinse de cercetătorii români din Voivodina, dar și de cei care cultivă un sentiment aparte față de Banat și viața românilor de aici. Această conferință este deosebit de importantă, în primul rând pentru păstrarea identității naționale a minorității române din această zonă. Precum spune dr. Romanța Iovanovici în nota asupra ediției, numărul mare de lucrări care sunt prezentate în fiecare an la „Memorialul Radu Flora”, „dovedesc un vădit interes al oamenilor de știință și al specialiștilor pentru participarea la acest eveniment cultural-științific de amploare”.

Volumul de față cuprinde doar o parte din comunicările prezentate la simpozion la câteva ediții a memorialului, celelalte, vor vedea lumina tiparului în alte publicații în perioada care urmează. În paginile lui sunt cuprinse un număr mare de cercetări în diferite domenii ale vieții culturale, istorice, științifice și artistice, fiind referințe importante bibliografice pentru viitorii cercetători în aceste domenii.

Se cuvine ca în anul centenarului, prin pana Stelei Barbu Marina, să fie prezentate evenimentele care au avut loc la Novi Sad în anul 1918, urmând cu un articol despre marile personalități ale Marii Uniri de la Alba Iulia dar și despre românii din Banatul sârbesc la Marea

Unire de la Alba Iulia, semnat de Lucian Marina. Capitolul dedicat Marii Uniri este completat cu două articole, unul despre uzdinenții, participanți la Alba Iulia, autor Vasile Barbu și celălalt despre reprezentanții din Banatul sârbesc care în 1918 au fost alesi în Marele Sfat Național Român, articol semnat de dr. Mircea Măran.

Capitolul dedicat semicentenarului S.L.R. cuprinde articole semnate de dr. Brândușa Juică, în care se scoate în evidență importanța înființării Societății de Limba Română din Voivodina pentru păstrarea limbii și literaturii române pe aceste meleaguri. S.L.R., în decursul anilor a devenit „o asociație a specialiștilor de limba română, orientată, în primul rând, spre cultivarea și studierea limbii române literare. În competența sa intră: cercetarea limbii vorbite în Voivodina, limba folosită în presă, în emisiunile de radio și televiziune, problem de dialectologie și terminologie, literatura în limba română și folclorul literar.” (Brândușa Juică). S.L.R. s-a ocupat, începând cu anul 1962, cu organizarea sesiunilor științifice și de colaborare cu alte organizații de specialitate din țară și străinătate, care au un profil similar de activitate. Astfel, în acest context sunt amintite cele mai importante activități pe care le întreprinde S.L.R.: „Eminescu în durată eternă”, Ziua Internațională a Limbii Materne, 70 de ani de acuarelă în Serbia de Sud-Est, Memorialul „Dimitrie Ardelean”, Festivalul Internațional al Românilor din Balcani, Colonia Literară, Memorialul Radu Flora, etc.

Capitolul „Un sfert de veac – Memorialul Radu Flora”, este dedicat celor 25 de ani de organizare a simpozionului cultural-științific „Memorialul Radu Flora”, organizat în memoria renumitului lingvist din Voivodina, Radu Flora.

La capitolul dedicate istoriei putem citi câteva articole despre cele mai importante date istorice în privința românilor din Serbia, meglenoromânilor din Banatul de Sud, românilor sud-dunăreni, românilor din Bulgaria, precum și românilor băieși din nordul Croației.

Capitolul dedicate limbii și învățământului cuprinde câteva cercetări foarte interesante despre importanța limbii materne (Brândușa Juică) dar și despre rolul traducătorului în contextual comunicării contemporane (Cristina Iovanovici). Textele, foarte documentate și inedite prin conținut, vin să aducă date importante despre poeziile lui Mihai Eminescu traduse în limba sârbă (Florian Copcea), prima tălmăcire a poeziilor eminesciene în limba sârbă fiind făcută de poetul romantic Jovan Jovanović Zmaj, însă după o versiune germană, după care încep să se înmulțească traducerea poeziilor lui în limba sârbă.

Despre literatura română din Voivodina dar și despre prezența limbii și literaturii scriitorilor români din afara țării în presa românească, au scris Constantin Cubleşan, care, de altfel, prezintă volumul Brândușei Juică, apărut la ICRV, *Literatura română din Voivodina. La confluența a două culture, 1945-1989*, unde afirmă că „în Banatul Sârbesc, după cel de-al Doilea Război Mondial, populația românească din Voivodina a căutat să-și afirme identitatea națională din toate mijloacele, nu în ultimul rând cultural. Iar literatura a devenit o prioritate, tocmai în sensul cultivării și menținerii în uz a limbii materne”. Despre modernitatea liricii lui Vasko Popa scrie dr. Virginia Popović, care, printre altele, afirmă că „literatura din Voivodina nu s-a scris după un program, anumite grupuri au avut mai mult un caracter organizatorico-administrativ decât niște contururi de orientare estetică. [...] Poetica unor scriitori a fost original sau mimetică, rezultând din împletirea multitudinilor tendințe. Influența postmodernismului românesc, a celui sârbesc, mai ales a celui care vine din occident, prin publicarea operelor lui Vasko Popa a dus la componente importante ale spiritului modern.” Vasko Popa, a contribuit la patronarea, prin angajare personal, la tipărirea revistelor literare și a cărților în limba română în Voivodina. Urmează articolele scrise de dr. Brândușa Juică, dr. Marinela Negru, dr. Ileana Magda, în care facem cunoștință cu importanța compunerilor scrise în învățarea limbii române dar și cu practica pedagogică, despre care autorii afirmă că ea este „aspectul primordial al formării și perfecționării cadrelor didactice”, fiind parte integrantă a programelor de învățământ acreditate pentru studiile de bază și de specializare la Școala de Înalte Studii de Specialitate pentru Instruirea Educatorilor „Mihailo Palov” din Vârșeț.

Despre panorama bănățeană interbelică și postbelică în romanele lui Radu Flora scrie Virginia Popović care de-altfel semnează la capitolul dedicate tradițiilor articolul dedicat „Cântecului Zorilor”, prezent în culegerile de folclor din Voivodina. Despre zâne și credințele

populare ale românilor din Balcani scrie drd. Dragan Stojanjelović, care vine cu informații importante culese pe teren, mai ales despre fenomenul transei la românii din Homolje, fenomen foarte complicat, despre care avem foarte puține date relevante.

Capitolul dedicat artelor plastice cuprinde un text important despre imaginile bănățene prezente în paginile revistei „Lumina”, iar la capitolul dedicat personalităților apare un portret al doamnei prof.dr. Ileana Magda cu o listă a lucrărilor științifice, date biobibliografice foarte importante pentru istoria învățământului în Voivodina, dar și pentru relațiile sârbo-române în diferite domenii.

Volumul „Memorialul Radu Flora”, tipărit pe o hârtie de înaltă calitate, cu zeci de fotografii în culori, publicat în anul centenarului, vine cu o tematică largă, caracterizat de abordări științifice teoretice și/sau empirice din sfera studiilor culturale, istoriei naționale, moderne și contemporane, istoriografiei, istoriei artelor, istoriei ideilor, sociale, memoriei colective, etnologie, pedagogie, mitologie, reprezentări simbolice și studii religioase, patrimoniu cultural, arte vizuale și altele. Volumul nr. 4 poartă subtitlul de „Documente” deoarece include materialele cu valoare de document, prezentate la ultimele ediții ale manifestării cultural-științifice internaționale „Memorialul Radu Flora”, consacrată domeniilor de activitate care s-au găsit în sfera de activitate a renumitului profesor universitar, lingvist, dialectolog, prof. dr. Radu Flora.

